

เครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัว
แบบท้ายระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๕

เครื่องแบบ

ส่วนที่ ๑

เครื่องแบบชุดฝึกหรือชุดปฏิบัติการ

ข้อ ๑ หมวก มี ๑ แบบ คือ หมวกแก๊ปทรงอ่อนแบบ ๖ กลีบ มี ๒ สี คือสีดำและสีกากี เครื่องหมายหน้าหมวกเป็นเครื่องหมายรูปอุณาโลม ทำจากแผ่นผ้าปักด้วยไหม ขนาดกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๔ เซนติเมตร และมีอักษรคำว่า “เมตตา กล้าหาญ” อยู่ใต้เครื่องหมายรูปอุณาโลม กะบังหมวกมีรายละเอียดแตกต่างกัน ดังนี้

(๑) หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีดำ (มีข้อซัยพฤกษ์ ๒ ข้อ) กะบังหมวกมีสัญลักษณ์เป็นรูปข้อซัยพฤกษ์ ปักด้วยไหมสีทอง ๒ ข้อ ระหว่างข้อซัยพฤกษ์มีรูปดาว ๘ แฉก และรูปตราสิงห์อยู่ภายในใช้กับผู้มีสิทธิสวมเครื่องแบบ อปพร. ตามข้อ ๔๑ วรรคสอง ที่เป็นข้าราชการ ประเภททั่วไประดับทักษะพิเศษ ประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญประเภทอำนวยการระดับสูง และประเภทบริหารระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เทศบาลนคร ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เทศบาลเมือง และผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เมืองพัทยา

(๒) หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีดำ (มีข้อซัยพฤกษ์ ๑ ข้อ) กะบังหมวกมีสัญลักษณ์เป็นรูปข้อซัยพฤกษ์ ปักด้วยไหมสีทอง ๑ ข้อ ระหว่างข้อซัยพฤกษ์มีรูปดาว ๘ แฉก และรูปตราสิงห์อยู่ภายในใช้กับผู้มีสิทธิสวมเครื่องแบบ อปพร. ตามข้อ ๔๑ วรรคสอง ที่เป็นข้าราชการ ประเภททั่วไประดับอาวุโส ประเภทวิชาการระดับชำนาญการพิเศษ และประเภทอำนวยการระดับต้น หรือเทียบเท่าผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เทศบาลตำบล ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. องค์การบริหารส่วนตำบล รองผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เทศบาลนคร รองผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เทศบาลเมือง และรองผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เมืองพัทยา

(๓) หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีดำ กะบังหมวกไม่มีสัญลักษณ์ใด ๆ ใช้กับผู้มีสิทธิสวมเครื่องแบบ อปพร. ตามข้อ ๔๑ วรรคสอง ที่มีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) และ (๒)

(๔) หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีดำ กะบังหมวกมีสัญลักษณ์เป็นดินทอง ๑ เส้น ใช้กับคณะกรรมการประสานงานศูนย์ อปพร. จังหวัด และคณะกรรมการประสานงานศูนย์ อปพร. กรุงเทพมหานคร

(๕) หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีกากี กะบังหมวก ไม่มีสัญลักษณ์ใด ๆ ใช้กับ อปพร.

ข้อ ๒ เสื้อ มี ๒ แบบ คือ

(๑) เสื้อคอเปิดสีกากี (แบบที่ ๑) ตัวเสื้อปล่อยยาวถึงสะโพก ปกเสื้อเบาะ มุมปกแหลม ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอด ไม่มีสحاب มีดุม ๕ ดุม แขนเสื้อยาวรูปทรงกระบอก ที่ปลายแขนเสื้อทั้งสอง ตรงด้านในซิดลำตัวติดแผ่นรัดข้อมือกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาว ๑๐ เซนติเมตร ห่างจากปลายแขนเสื้อ พองาม ชายเป็นรูปสี่เหลี่ยมชี้ไปทางด้านหลังซัดดุม ๑ ดุม ติดกับแขนเสื้อในแนวเดียวกันมีดุมอีก ๑ ดุม สำหรับรัดปลายแขนเสื้อ ตัวเสื้อด้านหน้ามีกระเป๋าด้านบนและล่างข้างละ ๒ กระเป๋า กระเป๋าด้านบนเป็นกระเป๋าดัดไม่มีแถบ มีปกรูปสี่เหลี่ยมมุมเสมอกัน ซัดดุมตรงกลางปก ๑ ดุม มุมกระเป๋าตัดมนพองาม กระเป๋าด้านล่างเป็นกระเป๋ายามียัดชาย ตัวกระเป๋าพับจีบตรงกลาง มุมกระเป๋าตัดมนพองาม มีปกรูป

สี่เหลี่ยม มุมปกเยื้องเฉียงต่ำไปทางข้างตัวเล็กน้อยพองาม ชัดคม ๒ ดุม ตรงมุมปกด้านล่างตัวเสื้อ ด้านหลังในแนวเอวมีแผ่นผ้า ขนาดกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาว ๑๐ เซนติเมตร ๒ แผ่น ชายพับเหลี่ยม ซี่ไปทางด้านข้าง ชัดคม ๑ ดุม ติดกับตัวเสื้อ และในระดับเดียวกันมีดุมที่ตะเข็บข้างอีกข้างละ ๑ ดุม สำหรับรัดเอว ดุมทั้งสี่ใช้ดุมกลมแบน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร ทำด้วยวัสดุสีกาก็ เมื่อสวมเสื้อนี้ให้ปล่อยชายเสื้อไว้ในอกกางเกง และจะพับแขนเสื้อทั้งสองขึ้นไว้เหนือข้อศอกก็ได้

(๒) เสื้อคอเปิดสีกาก็ (แบบที่ ๒) ตัวเสื้อปล่อยยาวถึงสะโพก ชายตรง ปกเสื้อแบน มุมปกแหลม ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอด ไม่มีساب มีดุม ๕ ดุม แขนเสื้อยาวรูปทรงกระบอก ตัวเสื้อด้านหน้ามีกระเป๋าด้านข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าปะไม่มีแถบ มีปกรูปสี่เหลี่ยมมุมปกเสมอกัน ชัดคมตรงกลางปก ๑ ดุม มุมกระเป๋าตัดมนพองาม เมื่อสวมเสื้อนี้ให้สอดชายเสื้อไว้ในกางเกง และจะพับแขนเสื้อทั้งสองขึ้นไว้เหนือข้อศอกก็ได้

(๓) เสื้อกั๊กแบบทั้งตัวไว้หน้า ทำด้วยผ้าตาข่ายชนิดเส้นใย POLYESTER สีส้ม กิ๊นชายเสื้อสีดำ ตัวเสื้อด้านหน้าตรงกึ่งกลางมีเครื่องหมาย อปพร. ขนาดกว้าง ๑๕ เซนติเมตร ยาว ๒๑ เซนติเมตร เหนือและใต้เครื่องหมาย อปพร. มีแถบสะท้อนแสงสีเงินพาดขวางตัวเสื้อ ๑ แถบ แต่ละแถบมีขนาดกว้าง ๔ เซนติเมตร ปลายแถบทั้งสองข้างห่างจากตะเข็บข้างลำตัวพอประมาณ ส่วนตัวเสื้อด้านหลัง ตรงกึ่งกลางมีอักษร "อปพร." สีขาว ขนาดความสูง ๘ เซนติเมตร และใต้อักษร "อปพร." มีตัวอักษรสีขาว ระบุชื่อศูนย์ อปพร. ที่สังกัด ขนาดความสูง ๒ เซนติเมตร เหนืออักษร "อปพร." และใต้ชื่อศูนย์ อปพร. ที่สังกัด มีแถบสะท้อนแสงสีเงินพาดขวางตัวเสื้อ ๑ แถบ แต่ละแถบมีขนาดกว้าง ๔ เซนติเมตร ส่วนขนาดความยาวเท่ากับแถบตัวเสื้อด้านหน้า และที่ด้านข้างของเสื้อทั้ง ๒ ข้าง มีตัวกลมเล็กสำหรับยึดเสื้อ ด้านหน้าและด้านหลังไว้ด้วยกัน ข้างละ ๒ ตัว

(๔) เสื้อยืดคอเชิ้ตแขนยาวสีดำ ผ่าอกเล็กประมาณ ๒๐ เซนติเมตร ปกสีเดียวกับตัวเสื้อ ตัวเสื้อ ด้านหน้าที่อกเสื้อด้านซ้ายและด้านขวามีแถบสะท้อนแสง ขนาดกว้าง ๒ เซนติเมตร ด้านละ ๒ แถบ พาดขวาง โดยปลายแถบแต่ละแถบห่างจากตะเข็บข้างลำตัว และسابเสื้อพอประมาณ และมีเครื่องหมาย อปพร. ขนาดกว้าง ๓ เซนติเมตร ยาว ๔ เซนติเมตร อยู่ที่อกเสื้อด้านซ้าย เหนือแถบสะท้อนแสง ส่วนตัวเสื้อด้านหลังมีแถบสะท้อนแสง ขนาดกว้าง ๒ เซนติเมตร ๒ แถบ พาดขวางตัวเสื้อ ปลายแถบแต่ละแถบ ห่างจากตะเข็บข้างลำตัวพอประมาณ และเหนือแถบสะท้อนแสงมีอักษร "อปพร." สีขาว ขนาดความสูง ๔ เซนติเมตร และใต้อักษร "อปพร." มีอักษรสีขาว ระบุชื่อศูนย์ อปพร. ที่สังกัด ขนาดความสูง ๒ เซนติเมตร และมีเครื่องหมาย อปพร. ขนาดกว้าง ๖.๕ เซนติเมตร ยาว ๙ เซนติเมตร อยู่บนสุดเหนือ อักษร "อปพร." เมื่อสวมเสื้อนี้ให้สอดชายเสื้อไว้ในกางเกง

(๕) เสื้อต่อเนื่องกับกางเกง (ชุดสวม) ทำด้วยผ้า ไม่ติดไฟ สีส้ม ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอดถึงกางเกง ติดซิปลและมีسابซ่อนปิดซิปลตลอดแนว แขนเสื้อยาวรูปทรงกระบอก ปลายแขนเสื้อทั้งสองชัดเจนข้างละ ๑ ดุม สำหรับรัดปลายแขนเสื้อ ตัวเสื้อด้านหน้าทั้งด้านซ้าย และด้านขวามีแถบสะท้อนแสงสีเงิน ขนาดกว้างประมาณ ๒ เซนติเมตร พาดขวางด้านละ ๒ แถบ ปลายแถบแต่ละแถบ ด้านหนึ่งติดตะเข็บ ข้างลำตัว อีกด้านหนึ่งติดกับسابเสื้อ และที่อกเสื้อด้านขวาปักชื่อและตำแหน่งด้วยไหมสีทอง ขนาดตัวอักษรสูงไม่เกิน ๑.๕ เซนติเมตร ใต้แถบสะท้อนแสงมีกระเป๋าเจาะเฉียงข้างละ ๑ ใบ ปากกระเป๋าติดซิปล ส่วนตัวเสื้อด้านหลังมีแถบสะท้อนแสงสีเงิน ขนาดกว้าง ๒ เซนติเมตร ๑ แถบ พาดขวางตลอดตัวเสื้อ ใต้แถบสะท้อนแสงมีอักษร "อปพร." สีขาว ขนาดความสูง ๖ เซนติเมตร

และที่กึ่งกลางโคนแขนเสื้อด้านขวาประดับเครื่องหมาย อปพร. ทำจากแผ่นผ้าปักด้วยไหมขนาดกว้าง ๖.๕ เซนติเมตร ยาว ๙ เซนติเมตร ส่วนกึ่งกลางโคนแขนเสื้อด้านซ้ายมีแผ่นผ้าโค้งไปตามแนวตะเข็บเสื้อ พื้นสีดำ เดินขอบด้วยไหมสีเหลืองทอง ภายในปักชื่อศูนย์ อปพร. ที่สังกัด ด้วยไหมสีเหลืองทอง ขนาดตัวอักษรสูง ๑ เซนติเมตร และที่แขนเสื้อท่อนล่างติดแถบสะท้อนแสงสีเงิน ขนาดกว้าง ๒ เซนติเมตร รอบกระบอกแขนข้างละ ๑ แถบ

บริเวณเอวมีแถบคล้ายลักษณะขอบกางเกง ขนาดกว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านหลังบริเวณตะเข็บเสื้อ มีแผ่นผ้าขนาดกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาว ๑๐ เซนติเมตร ข้างละ ๑ แผ่น ชายพับเหลี่ยมชี้เข้าหากัน ขัดดุมข้างละ ๑ ดุม ถัดเข้ามาด้านในมีดุมอีกข้างละ ๑ ดุม สำหรับรัดเอว ดุมทั้งสี่ใช้ดุมกลมแบน สีเดียวกับเสื้อ

ชุดท่อนล่างเป็นกางเกง ด้านหน้ามีกระเป๋าด้านละ ๑ กระเป๋า ด้านหลังมีกระเป๋าด้านละ ๑ กระเป๋า ขากางเกงมีกระเป๋าด้านละ ๑ กระเป๋า กลางปกกระเป๋าด้านละ ๑ ดุม ปลายขากางเกงติดซิปลง สำหรับรัดปลายขากางเกงขากางเกงทั้งสองข้างติดแถบสะท้อนแสงสีเงินขนาดกว้าง ๒ เซนติเมตร รอบกระบอกขา ข้างละ ๒ แถบ (บริเวณกึ่งกลางหน้าขา ๑ แถบ กึ่งกลางหน้าแข้ง ๑ แถบ) เมื่อสวมชุดนี้ ไม่ต้องใช้เข็มขัด

เสื้อแบบที่ (๑) และ (๒) ให้ปักชื่อและชื่อสกุล ด้วยไหมสีดำ ขนาดตัวอักษรสูงไม่เกิน ๑.๕ เซนติเมตร ไว้เหนือกระเป๋าด้านขวา และให้ปักตำแหน่งตามสายงานปกติหรือตำแหน่งในศูนย์ อปพร. ด้วยไหมสีดำ ตัวอักษรขนาดเดียวกับชื่อและชื่อสกุลไว้เหนือกระเป๋าด้านซ้ายที่กึ่งกลางโคนแขนเสื้อด้านขวา ประดับเครื่องหมาย อปพร. ทำจากแผ่นผ้าปักด้วยไหม ขนาดกว้าง ๖.๕ เซนติเมตร ยาว ๙ เซนติเมตร และที่กึ่งกลางโคนแขนเสื้อด้านซ้ายมีแผ่นผ้าโค้งไปตามแนวตะเข็บเสื้อ พื้นสีดำ เดินขอบด้วยไหมสีเหลืองทอง ภายในปักชื่อศูนย์ อปพร. ที่สังกัด พร้อมทั้งชื่ออำเภอและจังหวัดที่ศูนย์นั้นตั้งอยู่ด้วยไหมสีทอง ขนาดตัวอักษรสูง ๑ เซนติเมตร

(๒) เสื้อกั๊กแบบทั้งตัวเสื้อสีทึบ คอตั้ง ตัดผ่าอก มีซิปลีดำตลอด ไม่มีสحاب ปลอกเอว ไม่มีแขนติด แถบสะท้อนแสงสีเงินรอบลำตัวได้หน้าอกขนาด ๔ เซนติเมตร มีกระเป๋าด้านละ ๑ กระเป๋า ขนาด ๑๖ X ๑๙ เซนติเมตร หรือขนาดเหมาะสมกับเสื้อ ติดแถบสะท้อนแสงสีเงิน ขนาด ๔ เซนติเมตร ทั้งสองข้าง ด้านหน้าเสื้อด้านหน้าบริเวณด้านขวาติดเวลโครเทป ชื่อ - นามสกุล และรหัสสังกัด ขนาดสูง ๒ เซนติเมตร หรือขนาดเหมาะสมกับขนาดเสื้อ บริเวณอกเสื้อด้านซ้าย ติดเวลโครเทป เครื่องหมาย อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขนาดกว้าง ๖ X สูง ๙ เซนติเมตร หรือขนาดเหมาะสมกับขนาดเสื้อ ด้านหลังบริเวณกึ่งกลางด้านหลังติดเวลโครเทป เครื่องหมายอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ขนาดกว้าง ๖ X สูง ๙ เซนติเมตร หรือขนาดเหมาะสมกับขนาดเสื้อ บรรทัดแรก ติดเวลโครเทป ให้มีคำว่า "อปพร." ขนาดตัวอักษรสูง ๕ เซนติเมตรหรือขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับขนาดเสื้อ บรรทัดที่สองติดเวลโครเทป ให้มีคำว่าศูนย์ อปพร. สังกัด อำเภอ จังหวัด ตัวอักษรสูง ๓ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างบรรทัด ๔ เซนติเมตร หรือขนาดตัวอักษรเหมาะสมกับขนาดเสื้อ

ข้อ ๓ กางเกง มี ๑ แบบ คือ กางเกงขายาวสีกาเกีไม่พับปลายขา ปลายขายาวปิดตาตุ่ม กว้างไม่น้อยกว่า ๑๘ เซนติเมตร และไม่เกิน ๒๖ เซนติเมตร ที่ขอบเอวมีห่วงทำด้วยผ้าสีเดียวกับกางเกง ขนาดกว้างไม่เกิน ๑ เซนติเมตร จำนวน ๗ ห่วง สำหรับสอดเข็มขัด ที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้าง มีกระเป๋าจาะ ข้างละ ๑ กระเป๋า ปากกระเป๋าเฉียงไม่มีปก ในแนวตะเข็บขากางเกงทั้งสองข้างมีกระเป๋ายืดชาย ชายล่างเย็บติดกับกางเกง ชายหลังจับเพื่อให้ขยายตัวได้มีปกรูปสี่เหลี่ยม ชายปกด้านบน และด้านหน้าเย็บติดกับขากางเกง ขัดคุดที่กึ่งกลาง ปกและมุมปกที่เปิดแห่งละ ๑ ดุม ด้านหลังมีกระเป๋าหลัง ๒ กระเป๋า เป็นกระเป๋าจาะ มีปกรูปสี่เหลี่ยม ขัดคุด ๒ ดุม ตรงมุมปกด้านล่าง

กางเกงนี้เมื่อสวมประกอบกับรองเท้าสูงครึ่งน่อง หรือรองเท้าเดินป่า ให้สอดปลายขากางเกงไว้ในรองเท้า แต่ในบางโอกาสจะไม่สอดปลายขากางเกงไว้ในรองเท้าก็ได้

ข้อ ๔ เข็มขัด มี ๑ แบบ คือ เข็มขัดด้ายถักสีดำ ขนาดกว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะรมดำ รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ขนาดกว้าง ๔ เซนติเมตร โปรงไม่มีเข็มสอดรูปปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะรมดำ กว้าง ๑ เซนติเมตร

ข้อ ๕ รองเท้า มี ๓ แบบ คือ

(๑) รองเท้าสูงครึ่งน่อง ทำด้วยหนังสีดำ

(๒) รองเท้าเดินป่า สีดำ

(๓) รองเท้าหุ้มข้อ หรือหุ้มส้น ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนัง หรือผ้าใบ สีดำ

รองเท้าทุกแบบต้องมีส้น ไม่มีริ้วและลวดลาย

ข้อ ๖ ถุงเท้า มี ๑ แบบ คือ ถุงเท้าสีดำ

ส่วนที่ ๒

เครื่องแบบชุดปฏิบัติการกู้ชีพกู้ภัย

ข้อ ๑ หมวก มี ๑ แบบ คือ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีน้ำเงินเข้ม แบบ ๖ กลีบ หน้าหมวกมีเครื่องหมายรูปอนุโลม ทำจากแผ่นผ้าปักด้วยไหม ขนาดกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๔ เซนติเมตร และมีตัวอักษรคำว่า “เมตตา กล้าหาญ” อยู่ใต้เครื่องหมายรูปอนุโลม

ข้อ ๒ เสื้อ มี ๑ แบบ คือ เสื้อคอเปิดสีส้ม บ่าและส่วนบนหน้า - หลังสีน้ำเงินเข้ม ตัวเสื้อปล่อยยาวถึงสะโพก ปกเสื้อแบะ มุมปกแหลม ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอดไม่มีสาบกระดุม ติดซิปยาวตลอดและติดแถบกาวยาวเป็นระยะ แขนเสื้อยาว สาบแขนเสื้อสีน้ำเงินเข้ม ที่ปลายแขนเสื้อทั้งสองติดแถบรัดข้อมือสีน้ำเงินเข้มกว้าง ๕.๕ เซนติเมตร ตัวเสื้อด้านหน้ามีกระเป๋าด้านข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าจาะ มีใบปกกระเป๋าสีน้ำเงินเข้มรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ติดแถบกาวยกึ่งกลาง เมื่อสวมเสื้อนี้ให้สอดชายเสื้อไว้ในกางเกง

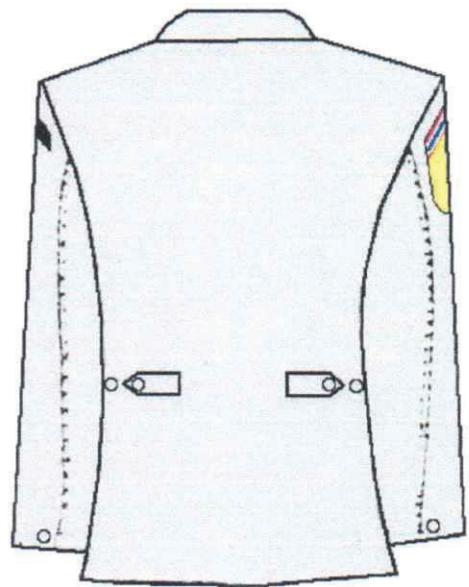
เครื่องแบบชุดฝึกหรือชุดปฏิบัติการ

(๑) เสื้อคอเปิดสีทากี (แบบที่ ๑)

ด้านหน้า

ด้านหลัง

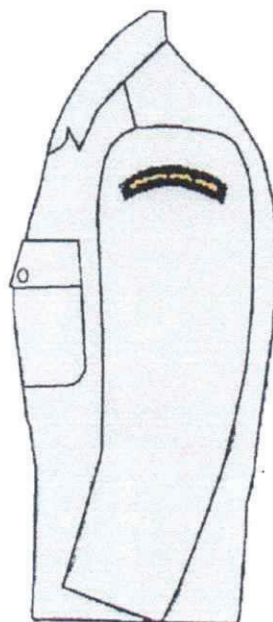

(๒) เสื้อคอเปิดสีทากี (แบบที่ ๒)

ด้านหน้า

ด้านซ้าย

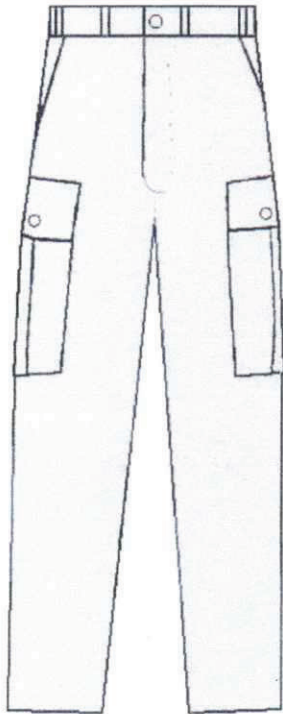
ด้านขวา

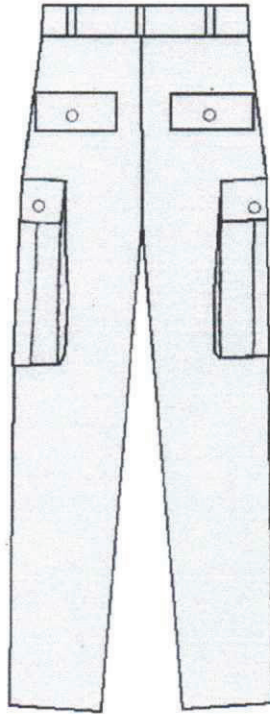
เครื่องแบบชุดฝึกหรือชุดปฏิบัติการ

กางเกง

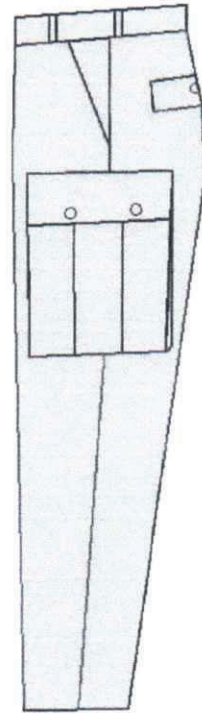
ด้านหน้า

ด้านหลัง

ด้านข้าง

เข็มขัด

โลหะรมดำรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส
กว้าง ๔ เซนติเมตร โปร่งไม่มีเข็มสอดรู

ตัวยึดสีดำ กว้าง ๑ เซนติเมตร